

Grundkurs i analys, v.44

Grundkurs i analys

Grundkurs i analys I, 5 sp, 271005

Kurstider: v. 44 – v. 50 (29.10 – 13.12)

- Föreläsningar : Må 13 - 15, Ti 10 - 12 i Föreläsningssal Lindelöf, Geologicum.
- Demonstrationer: To 10 - 12 i Lindelöf, börjande vecka 45.
Indelning i demonstrationsgrupper som under torsdagstiden sammanställer gruppens hemuppgifter för inlämning. Bonuspoäng (1 – 6 poäng) till tenten för räknade hemtal, 50% räknade ger 1 p, 90% ger 6 p (och linjärt däremellan). Sämsta talet i tenten kan bytas mot bonuspoängen.
- Frivilliga räkneövningar börjande vecka 45 eller inkorporering av räkneövningar i föreläsningarna.

Kurslitteratur: Persson-Böiers: *Analys i en variabel* (studentlitteratur), föreläsningsanteckningar och kurskompendiet *Grundkurs i analys*, tillgängligt på kurshemsidan:

<http://web.abo.fi/fak/mnf/mate/kurser/gkanalys/>

Kursmapp: Kopior av kursmaterial i datasalen bredvid sal Lindelöf .

Kurstent: Må 17.12 kl. 12-16 i Aud. I i Geologicum.

- Axiomatiskt införda komplexa tal
- Räkneoperationer med komplexa tal
- Potenser och n -te rötter
- Andragradsekvationer och binomiska ekvationer
- ..
- Gränsvärden
- Definitioner och räkneregler
- Standardgränsvärden för beräkning av gränsvärden av sammansatta funktioner
- Tillämpning av gränsvärden på serier
- Derivator
- Räkneregler och elementära funktioners derivator
- Lokala extrempunkter och medelvärdessatsen
- Tillämpningar av derivator

- Primitiva funktioner och integraler
 - Räkneregler och integrationsteknik
 - Generaliserade integraler: jämförelsesatser, tillämpning av integraler på serier (Cauchys integralkriterium)
 - Dubbelintegraler
-
- Serieutvecklingar
 - Taylors och Maclaurins formler
 - Serieutveckling av elementära funktioner
 - Tillämpningar av serieutvecklingar

1.17 Komplexa tal

Ekvationen

$$x^2 = -1$$

har ingen lösning i de reella talens mängd $\mathbb{R}$.
Kan vi utvidga talområdet $\mathbb{R}$ så att varje poly-
nomekvation

$$P_n(x) = 0,$$

där polynomet P_n är av gradtal n , har exakt n
stycken lösningar då multipliciteten beaktas?

Betrakta mängden

$$\mathbb{C} = \{(x, y) : x, y \in \mathbb{R}\},$$

i vilken addition definieras genom

$$(x_1, y_1) + (x_2, y_2) = (x_1 + x_2, y_1 + y_2),$$

och multiplikation genom

$$(x_1, y_1) \cdot (x_2, y_2) = (x_1 x_2 - y_1 y_2, x_1 y_2 + x_2 y_1).$$

Mängden $\mathbb{C}$ försedd med ovanstående räkneoperationer
kallas de komplexa talen.

Exempelvis gäller:

$$(2, 3) \cdot (-3, 1) = (2 \cdot (-3) - 3 \cdot 1, 2 \cdot 1 + 3 \cdot (-3)) \\ = (-9, -7).$$

Man kan visa att alla räkneregler som gäller för addition och multiplikation i $\mathbb{R}$ även gäller i $\mathbb{C}$ med dess definitioner av addition och multiplikation. Exempelvis gäller

$$(a_1, a_2) \cdot (b_1, b_2) = (b_1, b_2) \cdot (a_1, a_2).$$

Likhet av två tal i $\mathbb{C}$ ges av

$$(a_1, b_1) = (a_2, b_2) \Leftrightarrow (a_1 = a_2 \text{ och } b_1 = b_2).$$

$\mathbb{R}$ som delmängd av $\mathbb{C}$

Betrakta delmängden M av $\mathbb{C}$ given av

$$M = \{(a, 0) : a \in \mathbb{R}\}.$$

Vi observerar att M är sluten under addition och multiplikation,

$$(a_1, 0) + (a_2, 0) = (a_1 + a_2, 0) \in M,$$

$$\begin{aligned}(a_1, 0) \cdot (a_2, 0) &= (a_1 \cdot a_2 - 0 \cdot 0, a_1 \cdot 0 + 0 \cdot a_2) \\ &= (a_1 \cdot a_2, 0) \in M.\end{aligned}$$

Komplexa tal

Vi identifierar det komplexa talet $(a, 0)$ med det reella talet a och mängden M med de reella talen $\mathbb{R}$,

$$(a, 0) = a, \quad M = \mathbb{R}, \quad \mathbb{R} \subseteq \mathbb{C}.$$

Ekvationen $z^2 = -1$ har en lösning $z = (0, 1) \in \mathbb{C}$, ty

$$\begin{aligned} \underline{(0, 1)^2} &= (0, 1) \cdot (0, 1) = (0 \cdot 0 - 1 \cdot 1, 0 \cdot 1 + 1 \cdot 0) \\ &= (-1, 0) = \underline{-1}. \end{aligned}$$

Vi definierar symbolen i genom

$$i = (0, 1) \in \mathbb{C}.$$

Då erhålls sambandet

$$\underline{i^2 = -1}.$$

(Euler 1777:
" $i = \sqrt{-1}$ ")

För $\lambda \in \mathbb{R}$ gäller

$$\begin{aligned}\underline{\lambda(a, b)} &= (\lambda, 0)(a, b) = (\lambda \cdot a - 0 \cdot b, \lambda \cdot b + 0 \cdot a) \\ &= \underline{(\lambda \cdot a, \lambda \cdot b)}.\end{aligned}$$

Vi ser då att

$$\begin{aligned}\underline{(-i)^2} &= (0, -1)^2 = (0, -1)(0, -1) \\ &= (0 \cdot 0 - (-1) \cdot (-1), 0 \cdot (-1) + (-1) \cdot 0) \\ &= (-1, 0) = \underline{-1},\end{aligned}$$

så $z = i$ och $z = -i$ är rötter till ekvationen

$$\underline{z^2 = -1}.$$

Vi kan för $a, b \in \mathbb{R}$ skriva

$$\underline{a + b \cdot i = (a, b)},$$

ty

$$a + b \cdot i = (a, 0) + b(0, 1) = (a, 0) + (0, b) = (a, b).$$

Nu kan vi räkna med formen $a + b \cdot i$ och med
vanliga räkneregler som gäller i $\mathbb{R}$, **bara vi be-**
aktar att $i^2 = -1$, exempelvis

$$\begin{aligned}(2 + i)(3 - i) &= 2 \cdot 3 - 2 \cdot i + 3 \cdot i - i^2 \\ &= 6 + i - (-1) = 7 + i.\end{aligned}$$

Komplexa talplanet

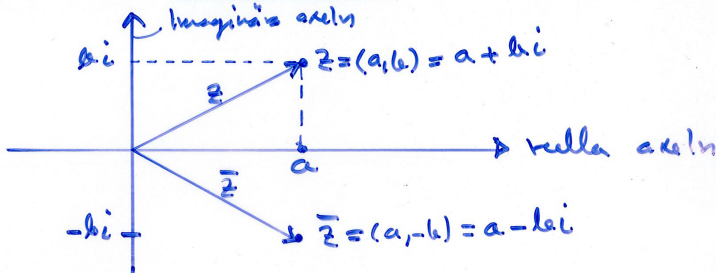
Låt $z = x + iy$ beteckna ett godtyckligt komplext tal. Då inför vi följande beteckningar:

$$x = \operatorname{Re} z, \quad \text{realdelen av } z,$$

$$y = \operatorname{Im} z, \quad \text{imaginära delen av } z,$$

$$\bar{z} = x - iy, \quad \text{konjugattalet till } z,$$

$$|z| = \sqrt{x^2 + y^2}, \quad \text{absolutbeloppet (eller längden) av } z.$$

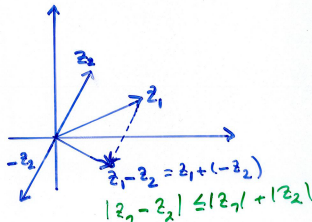
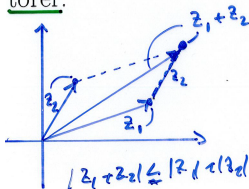

Komplexa talplanet

Räkneregler: ($z, z_1, z_2 \in \mathbb{C}$)

1. $\operatorname{Re} z = \frac{1}{2}(z + \bar{z})$, 2. $\operatorname{Im} z = \frac{1}{2i}(z - \bar{z})$,
3. $|z|^2 = z \cdot \bar{z}$,
4. $\overline{(z_1 \cdot z_2)} = \bar{z}_1 \cdot \bar{z}_2$, $\overline{(z_1 + z_2)} = \bar{z}_1 + \bar{z}_2$,
5. $|z_1 \cdot z_2| = |z_1| \cdot |z_2|$,
6. $|z_1 \pm z_2| \leq |z_1| + |z_2|$, (triangelolikheten).

Addition och subtraktion av komplexa tal kan tolkas som addition och subtraktion med vektorer.

Komplexa talplanet

Kvoten mellan ett komplext tal u och ett reellt tal $a \neq 0$ definieras som

$$\frac{u}{a} = \frac{1}{a} \cdot u.$$

Betrakta ekvationen

$$\underline{wz = u}, \quad \underline{w \neq 0},$$

där u och w är komplexa tal. Om z och z' är lösningar till ekvationen har vi att

$$wz - wz' = u - u = 0 \Leftrightarrow w(z - z') = 0 \Leftrightarrow z = z',$$

$\underbrace{\quad}_{=0}$

$$a, b \in \mathbb{C} : a \cdot b = 0 \Leftrightarrow (a = 0 \text{ eller } b = 0)$$

så ekvationen har en entydigt bestämd lösning:

$$z = \frac{\overline{w} u}{|w|^2},$$

ty

$$w \cdot z = w \cdot \frac{\overline{w} u}{|w|^2} = u \frac{w \overline{w}}{|w|^2} \overset{3.}{=} u \frac{|w|^2}{|w|^2} = u.$$

Då $|w|^2 = w \overline{w}$ kan kvoten beräknas som $\frac{u \overline{w}}{w \overline{w}}$,
exempelvis är

$$\underline{\frac{4-i}{2+3i}} = \frac{(4-i)(2-3i)}{(2+3i)(2-3i)} = \frac{5-14i}{13} = \underline{\frac{5}{13} - \frac{14}{13}i}.$$

Räkneregler vid division:

$$\frac{u_1}{w_1} \cdot \frac{u_2}{w_2} = \frac{u_1 u_2}{w_1 w_2},$$

$$\frac{u_1}{w_1} + \frac{u_2}{w_2} = \frac{u_1 w_2 + u_2 w_1}{w_1 w_2},$$

$$\left(\frac{u}{w} \right) = \frac{\bar{u}}{\bar{w}},$$

$$\left| \frac{u}{w} \right| = \frac{|u|}{|w|}.$$

(komppg.)

Komplexa talplanet

$$\boxed{ix} \quad \frac{u_1}{w_1} \cdot \frac{u_2}{w_2} = \frac{u_1 u_2}{w_1 w_2} ,$$

$$\underline{S_2^4}: \quad z_1 = \frac{u_1}{w_1} , \quad z_2 = \frac{u_2}{w_2} , \quad \text{där gäller}$$

$$(w_1 z_1 = u_1 \quad \text{och} \quad w_2 z_2 = u_2) \quad (*)$$

$$\Rightarrow (w_1 z_1)(w_2 z_2) = u_1 u_2$$

$$\Rightarrow (w_1 w_2) \cdot (z_1 z_2) = u_1 u_2$$

$$\Rightarrow z_1 z_2 = \frac{u_1 u_2}{w_1 w_2} \Rightarrow \underline{\underline{\frac{u_1}{w_1} \cdot \frac{u_2}{w_2} = \frac{u_1 u_2}{w_1 w_2} ,}}$$

$$(*) \Rightarrow w_1 w_2 z_1 = u_1 w_2 \quad \text{och} \quad w_2 w_1 z_2 = u_2 w_1$$

$$\Rightarrow w_1 w_2 (z_1 + z_2) = u_1 w_2 + u_2 w_1$$

$$\Rightarrow z_1 + z_2 = \frac{u_1 w_2 + u_2 w_1}{w_1 w_2}$$

$$\Rightarrow \underline{\underline{\frac{u_1}{w_1} + \frac{u_2}{w_2} = \frac{u_1 w_2 + u_2 w_1}{w_1 w_2} .}}$$

Komplexa talplanet

Sätt $z = \frac{u}{w}$. Då gäller

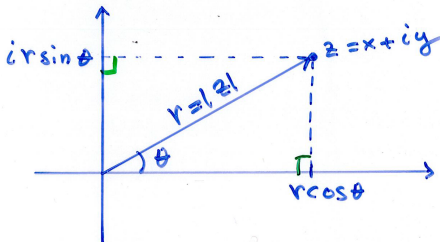
$$wz = u \quad \Rightarrow \quad \overline{(wz)} = \overline{u} \quad \xrightarrow{\text{4.2)}} \quad \overline{w} \cdot \overline{z} = \overline{u}$$

$$\underline{\text{Alltså:}} \quad \overline{z} = \frac{\overline{u}}{\overline{w}} \quad \Rightarrow \quad \underline{\overline{\left(\frac{u}{w}\right)} = \frac{\overline{u}}{\overline{w}}}$$

Komplexa talplanet

Komplexa tal på polär form

Vi inför polära koordinater r och θ i planet enligt följande figur,

och erhåller den polära framställningen
av talet z ,

$$\underline{z = r \cos \theta + i r \sin \theta = r (\cos \theta + i \sin \theta)},$$

och erhåller den polära framställningen
av talet z ,

$$\underline{z} = r \cos \theta + i r \sin \theta = \underline{r (\cos \theta + i \sin \theta)},$$

där r är längden av z och θ är vinkeln mellan z och positiva reella axeln. Vinkeln θ kallas argumentet av z , betecknat $\arg z$. Vinkeln θ är inte entydigt bestämd. Argument som skiljs åt av en heltalsmultipel av 2π identifieras,

$$\underline{\theta_1 = \theta_2 \Leftrightarrow \exists n \in \mathbb{Z} : \theta_1 = \theta_2 + n 2\pi .}$$

Komplexa talplanet

Vi har följande formler för att beräkna argumentet θ av talet $z = x + iy$

$$\theta = \arctan \frac{y}{x}, \quad \text{då } -\frac{\pi}{2} < \theta < \frac{\pi}{2}, \quad (1.74)$$

$x > 0$

$$\theta = \pi + \arctan \frac{y}{x}, \quad \text{då } \frac{\pi}{2} < \theta < \frac{3\pi}{2}. \quad (1.75)$$

$x < 0$

Vi inför det exponentiella skrivsättet

$$e^{i\theta} = \cos \theta + i \sin \theta.$$

(Euler)

Den polära framställningen av z blir då

$$z = r (\cos \theta + i \sin \theta) = r e^{i\theta},$$

där $r = |z|$ och $\theta = \arg z$.

Komplexa talplanet

Exempel 1.37. Vi har att

$$|e^{i\theta}| = |\cos \theta + i \sin \theta| = \sqrt{\cos^2 \theta + \sin^2 \theta} = 1,$$

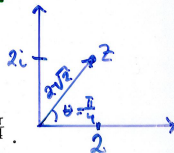
så $e^{i\theta}$ genomlöper enhetscirkeln då $0 \leq \theta < 2\pi$.

Exempel 1.38. Vi skriver talet $z = 2 + 2i$,
(som är i rektangulär form), i polär form.

$$r = |z| = \sqrt{2^2 + 2^2} = \sqrt{8} = 2\sqrt{2},$$

$$\theta = \arctan \frac{2}{2} = \arctan 1 = \frac{\pi}{4},$$

$$z = 2\sqrt{2}(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4}) = 2\sqrt{2}e^{i\frac{\pi}{4}}.$$

Alt. $z = 2 + 2i = 2\sqrt{2}(\frac{1}{\sqrt{2}} + i \cdot \frac{1}{\sqrt{2}})$

Bestäm θ så att
$$\begin{cases} \cos \theta = \frac{1}{\sqrt{2}} \\ \sin \theta = \frac{1}{\sqrt{2}} \end{cases}$$

Exempel 1.39. Vi har likheterna

$$\frac{1}{e^{i\theta}} = \overline{e^{i\theta}} = e^{-i\theta}.$$

Den första likheten följer av att $e^{i\theta}$ ligger på enhetscirkeln,

$$1 = |e^{i\theta}|^2 = e^{i\theta} \overline{e^{i\theta}}.$$

Den andra likheten ges av

$$\begin{aligned} \overline{e^{i\theta}} &= \overline{(\cos \theta + i \sin \theta)} = \cos \theta - i \sin \theta \\ &= \cos(-\theta) + i \sin(-\theta) = \underline{e^{-i\theta}}. \end{aligned}$$

Sats 1.12. det gäller att

$$\underline{e^{i\theta} \cdot e^{i\varphi} = e^{i(\theta+\varphi)}}.$$

Bevis: Genom att utnyttja cosinus och sinus
additionsteorem erhålls

$$\begin{aligned}\underline{e^{i\theta} e^{i\varphi}} &= (\cos \theta + i \sin \theta)(\cos \varphi + i \sin \varphi) \\ &= \cos \theta \cos \varphi - \sin \theta \sin \varphi \\ &\quad + i (\cos \theta \sin \varphi + \sin \theta \cos \varphi) \\ &= \cos(\theta + \varphi) + i \sin(\theta + \varphi) \\ &= \underline{e^{i(\theta+\varphi)}}. \quad \square\end{aligned}$$

Upprepad användning av Sats 1.12 för $n \in \mathbb{Z}_+$ ger att

$$\begin{aligned} \underline{(e^{i\theta})^n} &= \underbrace{e^{i\theta} \cdot e^{i\theta} \cdot \dots \cdot e^{i\theta}}_{n \text{ st.}} = \underbrace{e^{2i\theta} \cdot e^{i\theta} \cdot \dots \cdot e^{i\theta}}_{e^{i3\theta} \text{ } n-2 \text{ st.}} \\ &= \dots = \underline{e^{in\theta}}, \end{aligned}$$

$$\underline{(e^{i\theta})^{-n}} = \frac{1}{(e^{i\theta})^n} = \frac{1}{e^{in\theta}} \stackrel{\text{ex. 1.39}}{=} \underline{e^{-in\theta}}.$$

Därmed gäller De Moivres formel:

Sats 1.13. För varje $n \in \mathbb{Z}$ gäller

$$\underline{(e^{i\theta})^n = e^{in\theta}}.$$

Komplexa talplanet

Exempel 1.40. Skriv talet $(\sqrt{3} + 3i)^{18}$ i formen $a + ib$.

Lösning: Vi sätter först $z = \sqrt{3} + 3i$. Då erhålls

$$|z| = \sqrt{(\sqrt{3})^2 + 3^2} = \sqrt{12} = \underline{2\sqrt{3}},$$

$$\underline{\arg z} = \arctan \frac{3}{\sqrt{3}} = \arctan \sqrt{3} = \underline{\frac{\pi}{3}},$$

så $z = 2\sqrt{3} e^{i\frac{\pi}{3}}$. Då får vi

$$\begin{aligned} (\sqrt{3} + 3i)^{18} &= z^{18} = (2\sqrt{3})^{18} (e^{i\frac{\pi}{3}})^{18} = (\sqrt{12})^{18} e^{i18\pi} \\ &= \underline{12^9 e^{i6\pi} = 12^9}. \end{aligned}$$

Alt. $z = 2\sqrt{3} \left(\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right)$

För vilket θ är $\begin{cases} \cos \theta = \frac{1}{2} \\ \sin \theta = \frac{\sqrt{3}}{2} \end{cases} \quad ?$

Komplexa talplanet

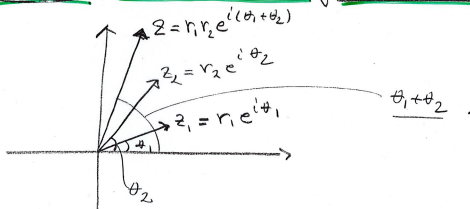
Ex] Geometrisk tolkning av multiplikation och division.

$$z_1 = r_1 e^{i\theta_1}, \quad z_2 = r_2 e^{i\theta_2}$$

$$\underline{z = z_1 z_2 = r_1 e^{i\theta_1} \cdot r_2 e^{i\theta_2} = r_1 r_2 \cdot e^{i(\theta_1 + \theta_2)}} \quad \text{Satz 1.12}$$

$$\begin{aligned} |z| &= r_1 \cdot r_2 = |z_1| \cdot |z_2| \\ \arg z &= \theta_1 + \theta_2 = \arg z_1 + \arg z_2 \end{aligned}$$

Beloppen multipliceras och argumenten adderas

Komplexa talplanet

$$\begin{aligned}\underline{\underline{z}} &= \frac{z_1}{z_2} = \frac{r_1 e^{i\theta_1}}{r_2 e^{i\theta_2}} = \frac{r_1}{r_2} \cdot \frac{e^{i\theta_1}}{e^{i\theta_2}} = \frac{r_1}{r_2} \cdot e^{i\theta_1} \cdot e^{-i\theta_2} \\ &= \underline{\underline{\frac{r_1}{r_2} \cdot e^{i(\theta_1 - \theta_2)}}}\end{aligned}$$

o o

$$\begin{aligned}|z| &= \frac{r_1}{r_2} = \frac{|z_1|}{|z_2|} \\ \arg z &= \theta_1 - \theta_2 = \arg z_1 - \arg z_2\end{aligned}$$

Beloppen divideras och argumenten subtraheras.

Komplexa talplanet

Andragradsekvationer

Betrakta ekvationen

$$z^2 + 2uz + w = 0,$$

där u och w är kända **komplexa** konstanter
och z är obekant. Kvadratkomplettering ger:

$$z^2 + 2uz + u^2 + w - u^2 = 0 \Leftrightarrow (z + u)^2 = u^2 - w.$$

$(y^2 = t, (y, t) \in \mathbb{C})$

Vi kan betrakta $z + u$ som obekant. Om vi byter beteckningar, har vi således reducerat problemet till lösning av en ekvation av formen

$$z^2 = w,$$

där w är en känd komplex konstant och z är en obekant variabel.

Lösning på rektangulär form: Sätt $w = a + ib$ och antag att vi söker en lösning av formen $z = x + iy$. Då gäller

$$(x + iy)^2 = a + ib \Leftrightarrow \underline{x^2 - y^2 + i 2xy = a + ib}.$$

Identifiering av reella och imaginära delarna ger:

$$\begin{cases} x^2 - y^2 = a, \\ 2xy = b. \end{cases}$$

Vi erhåller ett tredje nyttigt samband ur kravet att $|z^2| = |a + ib|$, nämligen

$$\overset{||^2}{|z|^2} \quad x^2 + y^2 = \sqrt{a^2 + b^2}.$$

Komplexa talplanet

Exempel 1.41. Lös ekvationen $z^2 - (2+2i)z + 3 + 6i = 0$.

Lösning: Kvadratkomplettering av vänsterled ger att $(z - (1+i))^2 - (1+i)^2 + 3 + 6i = 0$.

Med andra ord gäller

$$(z - (1+i))^2 = -3 - 4i.$$

Sätt nu $x + iy = z - (1+i)$. Insättning i ekvationen ger:

$$x^2 - y^2 + i2xy = -3 - 4i,$$

så vi erhåller sambanden

$$\begin{cases} x^2 - y^2 = -3, \\ 2xy = -4, \\ x^2 + y^2 = \sqrt{(-3)^2 + (-4)^2} = 5. \end{cases} \quad (1.76)$$

Komplexa talplanet

Första och tredje ekvationen ger:

$$\begin{cases} x^2 + y^2 = 5 \\ x^2 - y^2 = -3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x^2 = 2 \\ y^2 = 5 - x^2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \pm 1 \\ y = \pm 2. \end{cases}$$

Vi måste beakta tecknen på x och y så att
 $2xy = -4$ gäller! Då är

$$\begin{cases} x = 1 \\ y = -2 \end{cases} \quad \text{och} \quad \begin{cases} x = -1 \\ y = 2 \end{cases}$$

de eftersökta lösningarna som uppfyller alla tre
kraven i (1.76). Därmed är

$$\underline{z = 2 - i \quad \text{och} \quad z = 3i}$$

lösningarna till vår ursprungliga ekvation.

$$x+iy = 2-(1+i) \Leftrightarrow 2 = (x+iy) + (1+i)$$

Binomiska ekvationer

Den enklaste typen av ekvation av gradtal n är den binomiska ekvationen

$$\underline{z^n = w},$$

där w är en komplex konstant. Vid lösning av en dylik ekvation utnyttjas den polära framställningen av komplexa tal. Sätt

$$\underline{z = re^{i\theta}} \quad \text{och} \quad \underline{w = \rho e^{i\varphi}}.$$

Komplexa talplanet

Sats 1.13, (de Moivres formel), ger då att $((re^{i\theta})^n = r^n \cdot (e^{i\theta})^n)$
$$r^n e^{in\theta} = \rho e^{i\varphi}.$$

Identifiering av belopp och argument i båda leden ger

$$\begin{cases} r^n = \rho \\ n\theta = \varphi + k2\pi, k \in \mathbb{Z} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} r = \sqrt[n]{\rho} \\ \theta = \frac{\varphi}{n} + k \frac{2\pi}{n}, k \in \mathbb{Z}. \end{cases}$$

Då får vi precis n stycken olika lösningar
svarande mot $k = 0, 1, \dots, n-1$. För övriga
 $k \in \mathbb{Z}$ sammanfaller lösningarna med dessa.

Geometriskt bildar lösningarna hörn i en re-
gelbunden n -hörning med medelpunkt i origo
och ett hörn i punkten $\sqrt[n]{\rho} e^{i\frac{\varphi}{n}}$ svarande mot
 $k = 0$.

Komplexa talplanet

Exempel 1.42. Lös ekvationen $z^3 = 8i$.

Lösning: Sätt $z = r e^{i\theta}$,

$$\underline{r^3 e^{i3\theta}} = 8i = 8 \underbrace{\left(\cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2} \right)}_{= i} = \underline{8e^{i\frac{\pi}{2}}}.$$

Alltså erhålls

$$\begin{cases} r^3 = 8 \\ 3\theta = \frac{\pi}{2} + k2\pi, \quad k \in \mathbb{Z} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} r = \sqrt[3]{8} = 2 \\ \theta = \frac{\pi}{6} + k \frac{2\pi}{3}, \quad k \in \mathbb{Z}. \end{cases}$$

Vi får tre olika lösningar

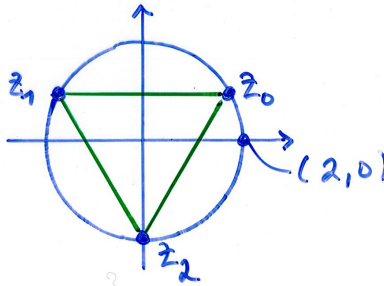
$$\underline{z_k = 2 e^{i(\frac{\pi}{6} + k \frac{2\pi}{3})}, \quad k = 0, 1, 2,}$$

explicit utskrivna

$$\underline{z_0 = 2 e^{i\frac{\pi}{6}}, \quad z_1 = 2 e^{i\frac{5\pi}{6}}, \quad z_2 = 2 e^{i\frac{3\pi}{2}}.}$$

Komplexa talplanet

Lösningarna bildar hörn i en regelbunden 3-hörning:

Algebrans fundamentalsats bevisades 1799
av Gauss:

Sats 1.14. Varje komplex polynomekvation $p(z) = 0$, där gradtalet för $p(z)$ är n , har exakt n styc-